

ΠΩΣ ΕΓΡΑΦΑΝ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥΣ ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΜΟΥΣΟΥΡΓΟΙ

Β'

Ο Γκουνώ (1818 — 1893) συνέθετε πρό πάντων στο τραπέζι, ή τουλάχιστον ναίρως: όταν έγραφε, τόν πάν ήταν απόλυτα ξεκάθαρο στό κεφάλι του: όπως μαρτυροῦν τά χειρόγραφα του. Έχεν οδίακόσα μαζί του ένα μικρό σημειωματάριο, πού έσημείωνε βασικά τις ίδεες του, άκόμη και τήν ώρα του φαγητού· φαίνεται, ότι εΐχεν ώρες προτιμήσεως, αλλά είναι βέβαιον, ότι δέν έγραζόταν τή νύχτα, τουλάχιστον στό τελευταία χρόνια τής ζωής του, αλλά κατά προτίμησι μετά τό γευμα και πρό του δείπνου. Στό πλάτο του και επιβλητικό δωμάτιον έργασίας, εΐχεν ένα μεγάλο έκκλησιαστικόν όργανον, ένα μεγάλο πιάνο μέ ούρα κι' ένα όρθιο πιάνο, πού του χρησημοεε συχνά για γραφείο· ένα είδος πιανογραφείο. Τόν εΐρισκαν στό μεγάλο αυτό όργανον καθισμένο νά παίζη μεγάλα κομμάτια του Μπάχ για τόν όποιον έτρεφε μεγάλο θαυμασμό. Υ'αρχηε μια συλλογή άποσπασμάτων χορωδιεζων από τις περιφημότερες κανάδες του Μπάχ, τήν όποιαν ο Γκουνώ σημειώνει και σχολιάζει· τις άρμονικές συνδέσεις, πού του φαίνονταν οι πειδ έπινοητικές και τολμηρές στό έργο του Διδασκάλου τών Διδασκάλων.

Ο Μάγιερμπεερ (1791 — 1864) έγραζόταν συνήθως τό βράδυ, κι ο ύπνρής του εΐχε τή διαταγή νά τόν άποσπά άπ' τό πιάνο, όταν χτυποῦσαν μεσάνυχτα.

Ο Σούμαν (1810 — 1856) δέν παραδεχόταν νά συνθέτη άλλοίως παρά στό τραπέζι· έγραζόταν λιγάκι τό πρωΐ, λιγάκι τό βράδυ, άλλ' έβούλευε για πολύ καιρό τά έργα του προτού γράψη ένα φθόγγο έπάνω στό χαρτί, και έδοκίμαζε πολλά μέρη στό πιάνο.

Ο Μένδελσων 1809 — 1847), εξάιρετος αυτοσχέδιαστής, χρησημοποιούσε πολύ τό πιάνο, και προτιμούσε τήν πρωινή έργασία.

Ο Άμπρουάζ Τομάς (1811 — 1896), όταν ήταν άνύπαντρος εΐπε και του άνοιξαν μια μικροῦτικη τρύπα στη πόρτα του, στό ύφος του ματιού, άπ' τήν όποια μπορούσε νά βλέπη ποιός κτυποῦσε τό κουδούνι και δέν άνοιγε ποτέ παρά στούς συνεργάτες του ή στούς εϋνοουμένους του μαθητάς. Όταν κανείς εΐσχωροῦσε στό σπίτι του, κατά τις όκτώ ή ώρα τό πρωΐ, έβλεπε πάντοτε έπάνω στό πιάνο, μουσική γραμμένη μέ μολύβι. Άπ' αυτό βγαίνει τό συμπέρασμα, ότι έργα-

ζόταν τό πρωΐ... Ίσως όμως και τό βράδυ. Στήν ώριμη ηλικία του και στό γεράματα του εΐχε πάντοτε μαζί του ένα σημειωματάριο μέ χαρακτηρισμό χαρτί, για νά σημειώνη τις ίδεες του κατά τή διάρκεια ενός περιπάτου, μιας συνομιλίας, ενός γκάουτος σέ στενό φιλικό κύκλο, τόν έβλεπε κανείς νά πούη νά μιλήρη, τό βλέμμα του ν' άφαιρείται, και νά τραβή άπ' τή τσέπη τό μικρό του σημειωματάριο για νά σημειώση τις ίδεες του.

Ο Ωμπέρ (1782 — 1871) έγραζόταν γενικά τή νύχτα, ώς τις 2 ή 3 τό πρωΐ, για ν' άποφεύγη τούς έξωτερικούς θορύβους. Η γρηά ύπνρτρία του Σοφία, πού περιποιόταν τ' άσπρρροῦχα του, του εΐπε μια μέρα, έμπρός στό Λαβινάκι, πού διηγείταν τό άνέκδοτο. «Γιά τά όργανάκια αϊσθανόμαι τέτοια άποστροφή, πού προτιμώ άπ' αυτά άκόμη και τό θόρυβο πού κάνετε τή νύχτα μέ τό πιάνο σας.» Όταν οι άπαιτήσεις τής πολύ κοσμικής ζωής του τόν ύπερχόταναν νά έγκαταλειπή τή βραδινή του έργασία, σηκωνόταν στις 5 ή ώρα τό πρωΐ, και έγραζόταν μέχρι τις 11.

Ο Άλεβύ (1779 — 1862) εΐχεν ένα τραπέζι-πιάνο, πού τό εΐχε κατασκευάσει ο Πλέγυελ· από καιρό σέ καιρό τραβούσε τό πιάνο του, κτυποῦσε μερικές σύγχορδιες, κατόπιν τό έσπρωχνε πάλι στη θέση του σαν συρτάρι και συνέχιζε νά γράφη.

Ο Μπουελντιέ (1775 — 1834) έγραφεν έπίσης στό πιάνο και συνθέτε μόνο τραγουδώντα.

Ο Φελισιέλ Ντάβιντ (1810 — 1876), έπειδή ήτανε κακός πιανίστας έβοηθείτο καμμία φορά από τό βιολί του.

Ο Άδόλφος Άδάμ (1803 — 1856) πού τό πιάνο του ήταν καταλερωμένο από άμέτρητους λεκέδες μελάνης, έγραζόταν πάντοτε σέ πιάνο του μέ ούρα· έπαιζε 8-12 μέτρα και κατόπιν έγραφε.

Ο Μπιζέ (1838 — 1875) έγραζόταν πρό πάντων τό βράδυ, και περισσότερο άκόμη τή νύχτα· χρησημοποιούσε συχνά ένα πιάνο-γραφείο του Πλεγυέλ, όπως άλλωστε ο Γκουνώ και ο Άλεβύ.

Ο Μασσενί (1842 — 1912) συνέθετε τό πρωΐ, από τις 5 μέχρι τις 9 π. μ., στό τραπέζι· στις 9 ή ώρα πού συνθέτου εΐχε τελειώσει. Πολλοί άπ' τούς παλαιούς, τούς πολύ παλαιούς συνθέτες εΐχαν παράξενες συνήθειες άπ' αυτούς...

Ο Τσιμαρόζα (1754 — 1801) αντίθετα πρὸς τούς άλλους πού ζητοῦσαν τήν ήρεμία και ήσυχια, εΐσρικε παρόρμησι στη φαντασία του, στό φῶτα και τό θόρυβο.

Ο Πατζιέλλο (1741 — 1816) εΐχε τις καλύτερές του έμπνεύσεις όταν ήταν τυλιγμένος μέ παχειά παπλώματα.

Ο Μελ (1763 — 1817) αϊσθανόταν εύχαρηστια, όταν τοποθετούσεν, ο ίδιος τήν ώρα τής έργασίας του μια νεκροκεφαλή, έπάνω στό πιάνο.

Ο Λούλλυ (1633 — 1687) εΐχε πρωτότυπο τρόπο συνθέσεως. Άποστήθιζε τό κείμενο και τό επανέλαμβανε τόσες φορές, ώςτε ή μελωδία νά γεννηθῆ σχεδόν μονάχη τής. Τότε καθόταν στό κύμβαλο, παλαιού πιάνου, και τραγουδώντας ύπαγόρευε τή μουσική στούς μαθητάς του, Λαλουέττ και Κολάσας, και τούς έδινε ύποδείξεις για τήν άρμονία και τή ένορχήστρωσι.

Ο Γκλόκ (1714 — 1787) συνήθιζε νά λήη «Άγαπώ τό κρασί, γιατί μου εΐξάπτε τόν όστρνο, πού μου προ-

